

BEČKA KONVENCIJA O ZAŠTITI OZONSKOG OMOTAČA
(Beč, 22. mart 1985. godine)

Strane potpisnice ove konvencije,
Svjesne da promjene ozonskog omotača potencijalno štetno utiču na ljudsko zdravlje i životnu okolinu,
Podsjećajući na značajne odredbe Deklaracije koja je donesena na konferenciji Ujedinjenih naroda o životnoj okolini, a posebno na principu br. 21, koji glasi da “Države imaju, u skladu s Poveljom UN i principima međunarodnog prava, suvereno pravo da eksploatiraju vlastita bogatstva u skladu sa svojom politikom o zaštiti životne okoline te odgovornost da osiguraju aktivnosti koje se provode u okviru njihove jurisdikcije i kontrole ne nanose štetu životnoj okolini drugih država ili područja koja ne potpadaju pod njihovu nacionalnu jurisdikciju”.

Uzimajući u obzir okolnosti i posebne zahtjeve zemalja u razvoju,
Imajući na umu rad i studije koje se obavljaju u okviru međunarodnih i nacionalnih organizacija, a posebno Svjetski akcioni plan o ozonskom omotaču u okviru programa UN za životnu okolinu,
Imajući na umu i mjere opreza za zaštitu ozonskog omotača koje se već poduzimaju na nacionalnom i međunarodnom planu,
Svjesne i potrebe daljnjeg istraživanja i sistematskog osmatranja radi razvijanja znanstvenih spoznaja o ozonskom omotaču i mogućim negativnim posljedicama koje njegova promjena može imati.
Odlučne da zaštite zdravlje čovjeka i životnu okolinu od štetnih efekata koji su posljedica modifikacije ozonskog omotača.
Dogovorile su se o ovome:

Član 1.

DEFINICIJE

Za potrebe ove konvencije:

1. “Ozonski omotač” označava omotač ozona u atmosferi iznad planetarnog graničnog sloja,
2. “Štetne posljedice” označavaju promjene u fizičkoj sredini i biosferi, uključujući promjene klime, koje imaju znatne štetne posljedice za ljudsko zdravlje odnosno sastav, prilagodljivost i produktivnost prirodnih i umjetnih ekosistema, ili materijala korisnih za čovječanstvo,
3. “Alternativne tehnologije ili oprema” označavaju tehnologiju ili opremu čija upotreba omogućava da se smanji ili uspješno otkloni emisija supstanci koje imaju ili mogu imati štetne posljedice na ozonski omotač,
4. “Alternativne supstancije” označavaju supstancije koje smanjuju, eliminiraju ili sprečavaju štetno djelovanje na ozonski omotač,

5. "Strane" označavaju strane potpisnice ove konvencije, osim ako u tekstu nije drugačije naznačeno,
6. "Regionalna organizacija za ekonomsku integraciju" označava organizaciju koju sačinjavaju suverene države određene regije što je nadležna za pitanja navedena u ovoj konvenciji ili njezinim protokolima i koja je propisno ovlaštena u skladu sa njezinim internim procedurama, da potpiše, prihvati, odobri ili se složi s tim instrumentima,
7. "Protokoli" označavaju protokole uz ovu konvenciju.

Član 2.

OPĆE OBAVEZE

1. Strane poduzimaju odgovarajuće mjere u skladu sa odredbama ove konvencije i onih važećih protokola čiji su potpisnici radi zaštite ljudskog zdravlja i životne okoline od štetnih posljedica do kojih dolazi ili može doći od aktivnosti čovjeka koje modificiraju, ili vjerojatno mogu modificirati ozonski omotač.
2. U tom cilju strane, u skladu sa raspoloživim sredstvima i mogućnostima:
  - a) surađuju tako što će sistematski osmatrati, istraživati i razmjenjivati informacije radi boljeg razumjevanja i procjene posljedica koje aktivnosti čovjeka imaju na ozonski omotač te posljedica što ih promjene u ozonskom omotaču imaju na ljudsko zdravlje i životnu okolinu.
  - b) usvajaju odgovarajuće zakonske i administrativne mjere i surađuju pri usklađivanju odgovarajućih politika u vezi s kontrolom, ograničavanjem, smanjivanjem ili sprečavanjem aktivnosti čovjeka koje su pod njihovom jurisdikcijom ili kontrolom, ako se utvrdi da takve aktivnosti imaju ili mogu imati štetne posljedice zbog promjena ili mogućih promjena u ozonskom omotaču,
  - c) surađuju pri izradi usklađenih mjera, procedura i standarda za provedbu ove konvencije radi usvajanja protokola i priloga,
  - d) surađuju sa nadležnim međunarodnim tijelima radi uspješne provedbe ove konvencije i protokola čiji su potpisnici.
3. odredbe ove konvencije neće ni na koji način utjecati na pravo strana da usvajaju nacionalne mjere uz mjere u navedenim st. 1 i 2., u skladu s međunarodnim pravom, niti će utjecati na dopunske nacionalne mjere što ih je jedna strana već poduzela uz uvjet da te mjere nisu u suprotnosti s obavezama što su ih one preuzele ovom konvencijom.
4. Primjena ovog člana temeljit će se na odgovarajućim znanstvenim i stručnim osnovama.

Član 3.

ISTRAŽIVANJE I SISTEMATSKO OSMATRANJE

1. Strane se obvezuju da, ako je pogodno, počnu i surađuju izravno ili preko nadležnih međunarodnih tijela, u istraživačkom i znanstvenom utvrđivanju:
  - a) fizikalnih i hemijskih procesa koji mogu utjecati na ozonski omotač,

- b) ljudskog zdravlja i ostalih bioloških efekata koji se javljaju kao posljedica promjena u ozonskom omotaču, posebno onih koji nastaju zbog promjena u ultraljubičastom sunčevom zračenju a imaju biološki efekt (UV-B),
  - c) klimatskih efekata koji se javljaju kao posljedica promjena u ozonskom omotaču,
  - d) efekata koji se javljaju kao posljedica promjena u ozonskom omotaču i odgovarajućih promjena u UV-B zračenju na prirodne i umjetne materijale koji su korisni za čovječanstvo,
  - e) supatancija, primjena procesa i aktivnosti koje mogu utjecati na ozonski omotač te njihov ukupni efekt,
  - f) alternativnih supstancija i tehnologija,
  - g) društveno-ekonomskih pitanja s tim u vezi, što je detaljnije razrađeno u prilogu I i II.
2. Strane se obavezuju da, ako je potrebno, unaprijede ili ustanove izravno ili preko nadležnih međunarodnih tijela, uzimajući u potpunosti u obzir nacionalno zakonodavstvo i odgovarajuće aktivnosti koje se poduzimaju na nacionalnoj i međunarodnoj razini, zajedničke ili dopunske programe za sistematsko osmatranje stanja ozonskog omotača i ostalih odgovarajućih parametara, kao što je detaljno navedeno u Prilogu I.
3. Strane se obavezuju da redovno i ažurno surađuju, izravno ili preko međunarodnih tijela, pri redovnom ili povremenom skupljanju, kontroli i prenošenju podataka do kojih se došlo istraživanjem i osmatranjem, u okviru odgovarajućih međunarodnih informacijskih centara.

Član 4.

SURADNJA U PRAVNOJ , NAUČNOJ I STRUČNOJ OBLASTI

1. Strane će poticati i omogućiti lakšu razmjenu znanstvenih, stručnih, društveno ekonomskih, trgovinskih i pravnih informacija koje su važne za konvenciju, a kao što je detaljnije navedeno u prilogu II. Te će se informacije dostavljati tijelima što ih utvrde same strane. Svako takvo tijelo koje primi takvu informaciju smatrat će da je povjerljivog karaktera i treba osigurati da se takva informacija ne otkrije i zaštiti će povjerljivost prije nego što se ta informacija dostavi svim ostalim stranama.
2. Strane će surađivati , u skladu sa svojim nacionalnim zakonima , propisima i praksom, a uzimajući u obzir posebne potrebe zemalja u razvoju, pri unapređivanju razvoja, transfera tehnologije i znanja izravno ili preko nadležnih međunarodnih tijela. Ta će se suradnja provoditi posebno na temelju.
- a) osiguravanja uvijeta da druge strane lakše steknu alternativne tehnologije,
  - b) obavještava o alternativnim tehnologijama i opremi, te osiguravanja posebnih priručnika ili vodiča s tim u vezi,
  - c) osiguravanju potrebne opreme i olakšica za provedbu istraživanja i sistematskih osmatranja ,
  - d) odgovarajućeg obrazovanja znanstvenog i stručnog osoblja.

Član 5.

PRENOŠENJE INFORMACIJA

Strane će preko Sekretarijata prenositi Konferenciji strana potpisnica ove konvencije, koja je ustanovljena na temelju člana 6. informacije o mjerama što ih usvoje pri provedbi ove konvencije i protokola čiji su potpisnici, a u obliku i vremenskim intervalima koji se utvrde na sastancima strana potpisnica u skladu s odgovarajućim instrumentima.

Član 6.

KONFERENCIJA STRANA POTPISNICA

1. ovim se osniva konferencija strana potpisnica ove konvencije. Prvi sastanak Konferencije saziva privremeni sekretarijat koji je imenovan na temelju člana 7. ali ne kasnije od jedne godine od dana stupanja ove konvencije na snagu. Nakon toga redovni sastanci Konferencije održavat će se u pravilnim intervalima koji se utvrde na prvom sastanku Konferencije.
2. izvanredni sastanci Konferencija strana potpisnica održavaju se onda kada Konferencija smatra da je to potrebno ili na pismeni zahtjev bilo koje strane uz uvjet da u toku od šest mjeseci, nakon što im je sekretarijat uputio zahtjev, njega opodrží najmanje jedna trećina zemalja potpisnica.
3. Konferencija strana potpisnica konsenzusom se dogovara i usvaja poslovnik i finansijski pravilnik konferencije a i pomoćnih tijela koje ustanovi i finansijske odredbe koje omogućavaju rad sekretarijata.
4. Konferencija strana stalno prati provedbu ove konvencije, a prije toga:
  - a) utvrđuje oblik i vrijeme za prenošenje informacija koje treba dostaviti u skladu s članom 5. i razmatra informacije i izvještaje koje joj dostavlja neko pomoćno tijelo.
  - b) razmatra znanstvene informacije o ozonskom omotaču, njegovoj mogućoj promjeni i eventualnim posljedicama te promjene,
  - c) potpomaže, u skladu sa članom 2. usklađivanje odgovarajućih politika, strategija i mjera za minimiziranje emisije supstancija koje izazivaju ili mogu izazvati promjene u ozonskom omotaču i daje preporuke u vezi bilo s kojom mjerom koja se odnosi na ovu konvenciju.
  - d) usvaja, u skladu sa s članom 3 i 4 programe za istraživanje, sistematsko praćenje, znanstvenu i tehnološku suradnju, razmjenu informacija i transfer tehnologija i znanja,
  - e) razmatra i usvaja, ako je potrebno u skladu s čl. 9 i 10. izmjene i dopune ove konvencije i njezinih priloga,
  - f) razmatra izmjene, odnosno dopune za svaki protokol i njihove priloge i predlaže, ako se tako odluči, stranama potpisnicama tog protokola da ga usvoje,
  - g) razmatra i usvaja, ako je potrebno, u skladu s članom 10. dodatne priloge uz ovu konvenciju,
  - h) razmatra i usvaja, ako je potrebno, protokole u skladu s članom 8.
  - i) ustanovljuje pomoćne organe kad procjeni da su nužni radi provedbe ove konvencije,
  - j) traži, ako je potrebno, usluge nadležnih međunarodnih tijela i znanstvenih komiteta, a posebno Svjetske meteorološke organizacije i Svjetske zdravstvene organizacije, te Koordinacionog komiteta za ozonski omotač za obavljanje znanstvenih istraživanja, sistematskih osmatranja i ostalih aktivnosti koje su važne za ciljeve ove konvencije i koristi, kad je potrebno, odgovarajuće informacije što ih dobiva od tih tijela i komiteta,

- k) razmatra i poduzima svaku drugu akciju koja bi bila potrebna za ostvarivanje ciljeva ove konvencije.
5. Na sastancima Konferencije strana potpisnica mogu prisustvovati u svojstvu promatrača i prestavnici Ujedinjenih naroda, njezinih specijaliziranih agencija i Međunarodne agencije za atomsku energiju te prestavnici svake druge države koja nije potpisnica ove konvencije. Svako tijelo ili agencija, bilo nacionalna ili međunarodna, vladina ili nevladina, koja se bavi pitanjima zaštite ozonskog omootača, a koja je obavjestila sekretarijat da želi u svojstvu promatrača prisustvovati sastanku Konferencije dobit će odobrenje da prisustvuje Konferenciji osim ako se, najmanje jedna trećina prisutnih strana potpisnica tome ne protivi. Pitanje pristupa i sudjelovanja promatrača predmet je poslovnika što ga Konferencija usvoji.

Član 7.

SEKRETARIJAT

1. Funkcije sekretarijata su ove:
  - a) organiziranje i vođenje sastanaka nevedenih u čl. 6,8,9 i 10.
  - b) izrada i prenošenje izvještaja na temelju primljenih informacija u skladu s čl. 4 i 5 te na temelju informacija dobivenih sa sastanaka pomoćnih tijela osnovanih na temelju člana 6,
  - c) obavljanje funkcija koje su mu dodijeljene na temelju protokola,
  - d) izrada izvještaja o aktivnostima što ih sekretarijat poduzima pri obavljanju svojih funkcija u skladu s ovom konvencijom i njihovo dostavljanje Konferenciji strana potpisnica.
  - e) osiguravanje potrebne koordinacije s ostalim odgovarajućim međunarodnim tijelima, a posebno pristup onim administrativnim i ugovornim aranžmanima koji su potrebni za uspješno obavljanje funkcije sekretarijata.
  - f) obavljanje svih ostalih funkcija koje utvrdi Konferencija strana potpisnica.
2. Program UN za životnu okolinu privremeno će obavljati funkcije sekretarijata dok se na temelju člana 6. ne održi prvi redovni sastanak Konferencija strana potpisnica. Na svom prvom radovnom sastanku Konferencija će za članove sekretarijata imenovati predstavnike postojećih nadležnih organizacije koje su izrazile želju da obavljaju funkciju sekretarijata prema ovoj konvenciji.

Član 8.

USVAJANJE PROTOKOLA

1. Konferencija u skladu s članom 2. može usvajati protokole.
2. Sekretarijat će stranama dostaviti tekst svakog predloženog protokola najkasnije šest mjeseci prije početka takvog sastanka.

Član 9.

IZMJENE I DOPUNE KONVENCIJE ILI PROTOKOLA

1. Svaka strana može predložiti izmjene i dopune ove konvencije kao i svakog protokola. Takve izmjene i dopune će, među ostalima uzeti u obzir i odgovarajuće znanstvene i stručne analize.

2. Izmjene i dopune ove konvencije usvajati će se na sastanku Konferencije strana potpisnica. Izmjene i dopune bilo kojeg protokola usvajati će se na sastanku strana potpisnica tog protokola. Tekst svake predložene izmjene ili dopune ove konvencije ili bilo kojeg protokola, osim ako nije drugačije predviđeno takvim protokolom, sekretarijat će dostaviti stranama najkasnije šest mjeseci prije sastanka na kojem je predloženo da se taj tekst usvoji. Sekretarijat će također dostaviti predložene izmjene i dopune i potpisnicima ove konvencije, radi upoznavanja.
3. Strane će nastojati svim snagama sporazum o predloženim izmjenama i dopunama ove konvencije postići konsenzusom. ako se iscrpe sve mogućnosti da se postigne konsenzus i ako se ne postigne nikakav sporazum, izmjene i dopune će se u krajnjem slučaju usvojiti tročetvrtinskom većinom glasova strana koje su prisutne i koje glasuju na sastanku, a zatim će se dostaviti preko depozitara svim stranama na ratifikaciju, odobrenje i prihvaćanje.
4. Procedura navedena u stavu 3. odnosi se na izmjene i dopune svakog protokola osim ako je za njihovo usvajanje dovoljna dvotrećinska većina strana potpisnica ovog protokola koja je prisutna i glasa.
5. Depozitar će se pismeno obavjestiti o ratifikaciji, odobrenju ili prihvaćanju izmjena i dopuna. Izmjene i dopune koje su usvojene u skladu s navedenim st. 3. i 4. stupaju na snagu, za strane koje su ih prihvatile, devedesetog dana nakon što je depozitar obavješten da su ih ratificirale, odobrile ili usvojile najmanje tri četvrtine strana potpisnica protokola o kojem je riječ, osim ako nije drugačije predviđeno takvim protokolom. Nakon toga izmjene i dopune stupaju na snagu za svaku stranu devedest dana nakon što ta strana deponira svoje instrumente o ratifikaciji, odobrenju ili prihvaćanju izmjena i dopuna.
6. Za potrebe ovog člana, "strane koje su prisutne i glasaju" označavaju strane koje su prisutne i daju pozitivan ili negativan glas.

Član 10.

USVAJANJE I IZMJENE I DOPUNE PRILOGA

1. Prilozi uz ovu konvenciju ili neki protokol **sastavnim su dijelom ove konvencije** ili protokola, ako je takav slučaj, i, osim ako to nije izričito drugačije naznačeno, dopunski materijal uz ovu konvenciju ili njezin protokol istovremeno je dopunski materijal svakog priloga odnosno ti prilozi će se odnositi na znanstvena, stručna i administrativna pitanja.
2. Osim ako nije drugačije predviđeno u nekom protokolu u vezi s njegovim priložima, primjenjivat će se ova procedura prema prilogu, usvajanju u stupanju na snagu dodatnih priloga uz ovu konvenciju ili priloga protokola:
  - a) prilozi uz ovu konvenciju predlagat će se i usvajati u skladu s procedurom koja je navedena u članu 9. st. 2. i 3. dok će se prilozi bilo uz koji protokol predlagati i usvajati u skladu s procedurom koja je navedena u članu 9. stavu 2. i 4;
  - b) Svaka strana koja nije u stanju odobriti dodatni prilog uz ovu konvenciju ili prilog uz protokol čiji je potpisnik obavjestit će, pismeno depozitara o tome u toku šest mjeseci od dana kada je depozitar dao obavjest o usvajanju. Depozitar će odmah obavjestiti sve strane o svakoj primljenoj obavjesti. Strana može u svako doba umjesto prihvaćanja staviti prethodnu primjedbu, a nakon toga će prilozi stupiti na snagu za tu stranu;

- c) Prilog stupa na snagu za sve strane potpisnice ove konvencije ili bilo kojeg određenog protokola, koje nisu dostavile obavijest u skladu s odredbom navedenog podstava (b), nakon proteka šest mjeseci od dana kad je depozitar stupio s njima u kontakt.
3. Predlaganje, usvajanje i stupanje na snagu izmjena i dopuna priloga uz ovu konvenciju ili bilo koji protokol podliježu istoj proceduri kao i predlaganje, usvajanje i stupanje na snagu priloga uz ovu konvenciju ili priloga uz protokol. Prilozi a i izmjene i dopune tih priloga uzimat će se u obzir među ostalim odgovarajuće znanstvene i stručne analize.
4. Ako dodatni prilog ili izmjena i dopuna tog priloga pretpostavlja izmjenju i dopunu ove konvencije ili bilo kojeg protokola, dodatni prilog ili izmjena i dopuna tog priloga stupit će na snagu nakon što izmjena i dopuna ove konvencije ili određenog protokola stupi na snagu.

Član 11.

RJEŠAVANJE SPORA

1. U slučaju spora između strana pri tumačenju ili primjeni ove konvencije, zainteresirane strane traže rješenje pregovorima.
2. Ako zainteresirane strane ne mogu postići sporazum pregovorima, one mogu zajedno tražiti usluge ili posredovanje treće strane.
3. Pri ratificiranju, usvajanju, odobravanju ili produžavanju važnosti ove konvencije, ili bilo u koje drugo vrijeme, država ili regionalna privredna organizacija za integraciju može pismeno obavjestiti depozitora da, budući da spor nije riješen u skladu s navedenim st. 1. ili 2. prihvaća, kao obavezan, jedan ili oba načina za obavezno rješavanje sporova:
  - a) arbitražu u skladu s procedurom što je Konferencija strana potpisnica usvoji na svojem prvom radovnom sastanku.
  - b) upućivanje spora Međunarodnom sudu pravde.
4. Ako strane ne prihvate u skladu s navedenim stavom 3. istu ili sličnu proceduru, spor će se riješiti pomirenjem u skladu s navedenim stavom 5. osim ako se strane drugačije ne dogovore.
5. Komisija za pomirenje se osniva na zahtjev jedne od strana u sporu. Komisija je sastavljena od jednakog broja članova što ih odredi svaka zainteresirana strana a predsjedavajućeg zajednički biraju članovi što ih imenuje svaka strana. Komisija će dati konačnu presudu u obliku preporuke koju strane treba da razmotre u dobroj volji s povjerenjem.
6. Odredbe ovog člana primjenjuje se i na svaki protokol osim ako nije drugačije predviđeno određenim protokolom.

Član 12.

POTPISIVANJE

Ova je konvencija otvorena za potpisivanje u Saveznom ministarstvu za vanjske poslove republike Austrije u Beču od 22. marta 1985. do 21. rujna 1985. i u sjedištu Ujedinjenih naroda u New Yorku od 22. rujna 1985. do 21. ožujka 1986.

Član 13.

RATIFIKACIJA, PRIHVAĆANJE ILI ODOBRAVANJE

1. Ova konvencija i svaki protokol podliježu ratifikaciji, prihvaćanju ili odobravanju država i regionalnih privrednih organizacija za integracije. Instrumenti o ratifikaciji, prihvaćanju ili odobravanju bit će deponirani kod depozitara.
2. Ako neka organizacija koja je spomenuta u navedenom stavu 1. postane strana potpisnica ove konvencije ili bilo kojeg protokola pri čemu nijedna njezina država nije strana potpisnica, dužna je prihvatiti obaveze predviđene ovom konvencijom ili protokolom. ako je jedna ili više država strana potpisnica ove konvencije ili odgovarajućeg protokola članica neke od tih organizacija, ta organizacija i njezine države članice odlučuju o svojim odgovornostima za provedbu obaveza što ih preuzimaju prema konvenciji ili protokolu. U takvim slučajevima, organizacija i države članice nisu ovlaštene istovremeno vršiti prava prema konvenciji ili odgovarajućem protokolu.
3. U svojim instrumentima o ratifikaciji, prihvaćanju ili odobravanju organizacije navedene u stavu 1. objavljuju koliko su one nadležne za pitanja obuhvaćena ovom konvencijom ili odgovarajućim protokolom. Te će organizacije takođe obavjestiti depozitare o svakoj značajnijoj izmjeni u okviru opsega njihove nadležnosti.

Član 14.

PRISTUP

1. Ova konvencija i svaki protokol otvoren je za pristup država i regionalnih privrednih organizacija za integraciju od dana kada je konvencija ili određeni protokol zatvoren za potpisivanje. Instrumenti o pristupu deponirat će es kod depozitara.
2. U svojim instrumentima o pristupu, organizacije spomenute u navedenom stavu 1. objavljuju opseg svoje kompetencije u vezi s pitanjima obuhvaćenima ovom konvencijom i odgovarajućim protokolom. Organizacije također obavještavaju depozitara o svakoj značajnijoj promjeni u opsegu svoje kompetencije.
3. Odredbe člana 13. stav 2. odnose se na regionalne privredne organizacije za integraciju koje pristupe ovoj konvenciji ili bilo kojem protokolu.

Član 15.

PRAVO GLASA

1. Svaka strana ove konvencije ili bilo kojeg protokola ima jedan glas.
2. Osim navedenog u stavu 1. regionalne privredne organizacije za integraciju imaju pravo glasati u vezi s pitanjima koja su pod njihovom nadležnosti pri čemu broj njihovih glasova odgovara broju njihovih država članica koje su strane potpisnice ove konvencije ili odgovarajućeg protokola. Takve organizacije neće se koristiti svojim pravom glasa ako se njihove države članice koriste svojim pravom i obratno.

Član 16.

ODNOS IZMEĐU KONVENCIJE I NJEZINIH PROTOKOLA

1. Država ili regionalna privredna organizacija za integraciju ne može postati strana potpisnica protokola osim ako nije, ili istovremeno ne postane strana potpisnica konvencije.

2. Odluke koje se odnose na neki protokol donose samo strane potpisnice tog protokola.

Član 17.

STUPANJE NA SNAGU

1. Ova konvencija stupa na snagu devedesetog dana nakon deponiranja dvadesetog instrumenta o ratifikaciji, prihvaćanju, odobrenju ili pristupu.
2. Svaki protokol, osim ako to nije drugačije predviđeno u njemu, stupa na snagu devedesetog dana nakon deponiranja jedanaestog instrumenta o ratifikaciji, pristupu ili odobrenju ovakvog protokola ili njegovom pristupu.
3. Za svaku stranu koja ratificira, prihvati ili odobri konvenciju ili joj pristupi nakon deponiranja dvadesetog instrumenta o ratifikaciji, prihvaćanju, odobrenju ili pristupu, konvencija stupa na snagu devedesetog dana nakon što ta strana deponira svoj instrument o ratifikaciji, prihvaćanju, odobrenju ili pristupu.
4. Svaki protokol, osim ako to nije drugačije predviđeno u njemu, stupa na snagu za stranu koja ratificira, prihvaća ili odobrava taj protokol ili mu pristupa nakon njegova stupanja na snagu u skladu s navedenim stavom 2. devedesetog dana nakon što ta strana deponira svoj instrument o ratifikaciji, prihvaćanju, odobrenju ili pristupu, ili bilo na koji dan kasnije kad konvencija stupa na snagu za tu stranu.
5. U skladu s navedenim st. 1. i 2. instrument što ga deponira regionalna privredna organizacija za integraciju neće se smatrati dodatnim uz instrumente što ih deponiraju države članice tih organizacija.

Član 18.

REZERVE

Ne smiju se stavljati nikakve rezerve na ovu konvenciju.

Član 19.

ISTUP

1. Svaka strana potpisnica ove konvencije može istupiti iz konvencije pismeno obavještavajući o tome depozitara i to bilo u koje vrijeme nakon proteka četiri godine nakon što je ta strana pristupila ovoj konvenciji.
2. Strana potpisnica bilo kojeg protokola može istupiti iz protokola uručujući pisanu obavijest depozitaru i to bilo u koje vrijeme nakon proteka četiri godine od dana kada je taj protokol stupio na snagu za tu zemlju.
3. Svaki takav istup stupa na snagu nakon proteka jedne godine od dana kad ga je primio depozitar, ili kasnije kako je naznačeno u obavijesti o istupu.
4. Svaka strana koja istupa iz ove konvencije smatrat će se da je istupila i iz svakog protokola čija je strana potpisnica.

Član 20.

DEPOZITAR

1. Generalni sekretar Ujedinjenih naroda preuzima funkciju depozitara ove konvencije i ostalih protokola.
2. Depozitar obavještava stranu posebno o :

- a) potpisivanju ove konvencije i ostalih protokola te o deponiranju instrumenata o ratifikaciji, prihvaćanju, odobrenju ili pristupu u skladu s čl. 13 . i 14.
- b) datumu kad konvencija i bilo koji protokol stupa na snagu u skladu s članom 17;
- c) zahtjevu za istup u skladu s članom 19,
- d) izmjenama i dopunama koje su usvojene u vezi s konvencijom i ostalim protokolima, njihovu prihvaćanju od strana potpisnica te njihovu stupanju na snagu u skladu s članom 9;
- e) pitanjima koja se odnose na usvajanje i odobrenje priloga te izmjena i dopuna u skladu s članom 10,
- f) informacijama što ih regionalne privredne organizacije za integraciju upućuju u vezi s opsegom svoje nadležnosti u vezi s pitanjima obuhvaćenim ovom konvencijom i protokolima te o svim izmjenama s tim u vezi,
- g) izjavama danim u skladu sa članom 11, stavom 3.

Član 21.

VJERODOSTOJNOST TEKSTA

Izvornik ove konvencije, pri čemu je tekst na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom jeziku jednako vjerodostojan, deponirat će se kod Generalnog sekretara Ujedinjenih naroda.

U potvrdu tome propisno ovlašteni, potpisuju ovu konvenciju.

Sastavljeno u Beču, 22.marta 1985.

Prilog 1.

ISTRAŽIVANJE I SISTEMATSKO OSMATRANJE

1. Strane potpisnice ove konvencije utvrđuju glavna znanstvena pitanja:
  - a) Modifikacija ozonskog omotača koja bi uvjetovala promjene u količine ultraljubičastog zračenja Sunca koje ima biološki efekt (UV-B), zračenja koje stiže do površine Zemlje i moguće posljedice što bi ih takva promjena imala za ljudsko zdravlje, organizme, ekosisteme i materijale koji su korisni za čovječanstvo;
  - b) Promjena u vertikalno distribuciji ozona, koja bi mogla dovesti do promjene temperature atmosfere i moguće posljedice na vrijeme i klimu,
2. Strane potpisnice ove konvencije, u skladu s članom 3. surađivat će pri istraživanjima i sistematskim osmatranjima te pri davanju preporuka za buduća istraživanja i osmatranja i to u ovim oblastima:
  - a) Istraživanje fizikalnih i kemijskih karakteristika atmosfere
    - (i) Sveobuhvatni teorijski modeli : daljnji razvoj modela u kojima se razmatra međuovisnost radijacijskih, dinamičnih i kemijskih procesa- studije o istovremenim djelovanjima raznih umjetnih i prirodnih kemijskih spojeva na atmosferski ozon ; interpretacija satelitskih i ostalih podataka o mjerenju; procjena trendova atmosferskih i geofizičkih parametara i razvoj metoda za utvrđivanje uzroka promjena tih parametara za posebne slučajeve;
    - (ii) Laboratorijske studije: promjena koeficijenata , presjeka apsorpcije i kemizama kemijskih i fotohemijskih proces u troposferi i stratosferi i spektroskopski podaci koji trebaju pružiti pomoć pri terenskim mjerenjima u odgovarajućim spektralnim oblastima;

- (iii) Terenska mjerenja koncentracija i fluksova glavnih izvora plinova kako prirodnoga tako i antropogenog porijekla ; studije atmosferske dinamike ; istovremeno mjerenje spojeva fotohemijaskog porijekla sve do granice planetarnog omotača, korištenjem in situ i daljinskih senzora; međusobne usporedbe različitih senzora, uključujući koordinirana korelativna mjerenja za satelitsku instrumentaciju trodimenzionalna polja ključnih atmosferskih sastojaka, Sunčev spektralni fluks i meteorološki parametri;
- (iv) Razvoj instrumenata uključujući satelitske i nesatelitske senzore za praćenja sastojaka atmosfere koji se nalaze samo u tragovima , solarnog fluksa i meteoroloških parametara:
  - b) Istraživanje zdravstvenih, bioloških i fotodegradacijskih efekata
    - (i) Veza između izlaganja čovjeka vidljivom i ultraljubičastom zračenju Sunca i (a) razvoja kako nemelanomskog tako i melanomskog raka kože i (b) efekata na imunološki sistem;
    - (ii) Utjecaj UV-B radijacije, uključujući ovisnost o drugim valovima na (a) poljoprivredne usijeve , šume i ostale ekosisteme na zemlji (b) hranu biljnog porijekla iz mora i ribe te na moguću prestanak stvaranja kisika od morskog fitoplanktona;
    - (iii) Mehanizmi pomoću kojih UV-B zračenje djeluje na biološki materijal , vrste i ekosisteme, uključujući odnos između doze, stupnja doze i reakcije ; fotoprilagođavanje i zaštita;
    - (iv) Studije o biološkom djelovanju spektra i spektralne reakcije upotrebom polihromatske radijacije radi obuhvaćanja moguće interakcije oblasti s različitim valnom duljinom;
    - (v) Uticaj UV-B zračenja na osjetljivost i aktivnost bioloških vrsta koje su značajne za ravnotežu u biosferi i primarni procesi kao što su fotosinteza i biosinteza;
    - (vi) Uticaj UV-B zračenja na fotodegradaciju zagađenja, poljoprivrednih kemikalija i drugih materijala;
  - c) Istraživanje efekata
    - (i) Teorijske studije i studije na temelju osmatranja uticaja ozona i ostalih elemenata u tragovima i njihov uticaj na zračenje te njihov uticaj na klimatske parametre. kao što su temperatura površina Zemlje i okeana, vrsta oborina, razmjena između troposfere i stratosfere;
    - (ii) Ispitivanje uticaja takva klimatskog djelovanja na čovjekove aktivnosti;
  - d) Sistematska osmatranja
    - (i) Stanja ozonskog omotača (odnosno prostorna i vremenska promjenljivost ukupnog sadržaja stupa i vertikalne distribucije) potpunim aktiviranjem Općeg sistema za osmatranje ozona, koji se temelji na povezivanju satelitskih i prizemnih sistema;
    - (ii) Koncentracija plinova prema porijeklu u troposferi i stratosferi za HO_x, No_x, ClO_x i grupe ugljika;
    - (iii) Temperature od površine Zemlje do mezosfere upotrebom i prizemnih i satelitskih sistema;
    - (iv) Solarnog fluksa po valnim duljinama i toplotna radijacija iz Zemljine atmosfere, upotrebom satelitskih mjerenja;

- (v) Solarnog fluksa po valnim duljinama , koji dopire do površine zemlje u ultraljubičastom dijelu spektra koji ima biološki efekt (UV-B);
- (vi) Osovina aerosola i njihove raspodjele od površine Zemlje do mezosfere, upotrebom prizemnih, visinskih i satelitskih sistema;
- (vii) Klimatski značajnih promjena programa osobito kvalitetnih meteoroloških mjerenja na zemlji,
- (viii) Spojeva u tragovima , temperature, solarnog fluksa i aerosoli, upotrebom poboljšanih metoda za anлізу globalnih podataka.

3. Strane potpisnice ove konvencije surađivat će , uzimajući u obzir posebno potrebe zemalja u razvoju , pri usavršavanju odgovarajućih znanstvenih i stručnih obrazovnih programa nužnih za angažovanje u znanstvenim i sistematskom osmatranjima, navedenim u ovom prilogu. Osobito se pažnja mora posvetiti standardiziranju instrumenata i metoda za osmatranje radi stvaranja usporednih ili standardiziranih znanstvenih setova podataka.

4. Kemijske supstancije prirodnoga i antropogenog porijekla, koje nisu ovdje navedene na temelju prednosti smatra se da imaju mogućnost izmjeniti kemijske i fizikalne osobine ozonskog omotača,

a) Spojevi ugljika

(i) Ugljični monoksid (CO)

Ugljični monoksid ima značajne prirodne i antropogene izvore i smatra se da ima veliku izravnu ulogu u fotokemiji i neizravnu ulogu u fotokemiji stratosfere.

(i) Ugljični dioksid (CO₂)

Ugljični dioksid ima značajne prirodne i antropogene izvore i utječe na ozon stratosfere djelujući na termalnu strukturu atmosfere.

(ii) Metan (CH₄)

Metan ima i prirodne i antropogene izvore i utječe i na ozon troposfere i na ozon stratosfere

(iii) Spojevi nemetanskog ugljikovodika

Spojevi nemetanskog ugljikovodika koji se sastoje od velikog broja hemijskih supstancija imaju i prirodne i antropogene izvore i izravno utiču na fotohemiju troposfere i neizravno na fotohemiju stratosfere.

(b) Dušični spojevi

(i) Dušični suboksid (N₂O)

Glavni izvori dušičnog suboksida su prirodni , ali antropogeni doprinosi postaju sve značajniji. Dušični suboksid je glavni izvor NO_x stratosfere koji ima osobitu ulogu u kontroli količine ozona u stratosferi,

(ii) Dušični oksidi (NO_x)

Izvori NO_x na zemlji izravno utječu samo na fotohemijske procese troposfere na neizravno sudjelovanje u fotohemiji stratosfere , dok ubacivanje NO_x u oblast tropopauze može dovesti do izravnih promjena u gornjim slojevima ozona troposfere i stratosfere,

c) Spojevi hlora

(i) Potpuno halogenizirani alkani npr. CCl₄, CFCI₃, (CFC-11), CF₂Cl₂ (CFC-12), C₂F₃Cl₃ (CFC-113), C₂F₄Cl₂, (CFC-144).

Potpuno halogenizirani alkani su antropogenog porijekla i djeluju kao izvori ClO_x koji imaju ključnu ulogu u ozonskoj fotohemiji, osobito na visinama od 30-50 km.

(ii) Djelomično halogenizirani alkani, npr. CH_3Cl , CHF_2Cl (CFC-22), CH_3CCl_3 , CHFCl_2 (CFC-21)

izvori CH_3Cl su prirodni, dok su ostali djelomično halogenizirani alkani antropogenog porijekla. Ti plinovi djeluju i kao izvori stratosferskog ClO_x ,

(d) Spojevi broma

Potpuno halogenizirani alkani npr. CF_3Br

Ti su plinovi antropogeni i djeluju kao izvor BrO_x koji se ponaša slično kao ClO_x ,

(e) Spoj vodika

(i) vodik (H_2)

Vodik koji ima i prirodne i antropogene izvore, ima neznatnu ulogu u fotohemiji stratosfere.

(ii) voda (H_2O)

Voda prirodnog porijekla, od životne je važnosti i u fotohemiji troposfere i stratosfere. lokalni izvori vodene pare u stratosferi uključuju oksidaciju metana i u manjem opsegu vodika.

Prilog II

RAZMJENA INFORMACIJA

1. Strane potpisnice ove konvencije priznaju da je prikupljanje i razmjena informacija značajno sredstvo za ostvarivanje ciljeva ove konvencije i osiguravanje da je svaka akcija koja se poduzme valjana i pravična.. S tim u vezi, strane će obaviti razmjenu znanstvenih, stručnih, društveno-ekonomskih, poslovnih, trgovinskih i pravnih informacija.
2. Strane potpisnice ove konvencije, pri odlučivanju koje informacije treba prikupljati i razmjenjivati, trebaju uzeti u obzir korisnost informacija i troškove oko njezina prikupljanja. strane zatim priznaju da suradnja koja će se ostvarivati na temelju ovog priloga treba biti u skladu s nacionalnim zakonima, propisima i praksom s obzirom na patente, trgovinsku tajnu i zaštitu povjerljivih i osobnih informacija.
3. Znanstvene informacije obuhvaćaju informacije o :
  - (a) planiranim istraživanjima i istraživanjima koja su u toku, koja se provode na razini vlade ili privatno, radi olakšavanja saradnje u istraživačkim programima da bi se najuspješnije iskoristili raspoloživi nacionalni i međunarodni resursi.
  - (b) podaci o emisiji koji su potrebni za istraživanje,
  - (c) znanstvenim podacima koji su objavljeni u literature vrhunskih stručnjaka koja razmatra pitanja razumijevanja fizičkih i hemijskih svojstava atmosfere Zemlje i njezine podložnosti promjenama a osobito stanja ozonskog omotača i utjecaja na ljudsko zdravlje, životnu okolinu i klimu do kojih dolazi zbog promjena u svako doba bilo u ukupnom sastavu stupa ili vertikalnoj distribuciji ozona,
  - (d) ocjeni razultatata istraživanja i preporuka za buduće istraživanje,
4. Stručne informacije obuhvaćaju informacije o :
  - (a) postojanju i cijeni zamjena za kemijske supstancije, alternativnim tehnologijama kojima se smanjuje emisija supstanci koje oštećuju ozon te o planiranim istraživanjima i istraživanjima koja su u toku,

(b) ograničavanju a i svakom riziku koji postoji pri upotrebi hemijskih supstanci ili nekih drugih zamjena i alternativnih tehnologija,

5. Društveno-ekonomske i trgovinske informacije o supstancama koje su navedene u Prilogu 1.

obuhvaćaju informacije o :

(a) proizvodnji i proizvodnom kapacitetu ,

(b) upotrebi i modelima za upotrebu,

(c) uvozu i izvozu,

(d) troškovima , rizicima i povoljnostima aktivnosti čovjeka koje mogu izravno promijeniti ozonski omotač i uticaju akcija za regulaciju koje su poduzete ili koje se razmatraju da se poduzmu za kontrolu svih aktivnosti.

6. Pravne informacije obuhvaćaju informacije o :

(a) nacionalnim zakonima , administrativnim mjerama i pravnim analizama koje se odnose na zaštitu ozonskog omotača.

(b) međunarodnim sporazumima, uključujući bilateralne sporazume, koji se odnose na zaštitu ozonskog omotača,

(c) metodama i uvjetima licencija i osiguravanju patenata koji su značajni za zaštitu ozonskog omotača.